nieuws

Starten in de landbouw - mission (im)possible?

nieuws

Het aantal starters in de Vlaamse landbouw daalt stelselmatig, en deze dalende tendens geldt ook voor de rest van Europa. Nieuwkomers zijn nochtans cruciaal voor zowel het behoud van de landbouw in Europa als voor de verdere ontwikkeling van het Europese platteland. Ze stimuleren innovatie en ondernemerschap. Hun kennis, vaardigheden en netwerk zijn bovendien een verrijking voor de hele sector. Waarom is de drempel om een landbouwbedrijf te starten zo hoog? Wat maakt dat heel wat oudere boeren onzeker zijn over een opvolger? En, is het haalbaar om als buitenstaander, van scratch, te starten in de landbouw?

1 OKTOBER 2018 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:47

Lees meer over:
landbouw algemeen

Het aantal starters in de Vlaamse landbouw daalt stelselmatig, en deze dalende tendens geldt ook voor de rest van Europa. Nieuwkomers zijn nochtans cruciaal voor zowel het behoud van de landbouw in Europa als voor de verdere ontwikkeling van het Europese platteland. Ze stimuleren innovatie en ondernemerschap. Hun kennis, vaardigheden en netwerk zijn bovendien een verrijking voor de hele sector. Waarom is de drempel om een landbouwbedrijf te starten zo hoog? Wat maakt dat heel wat oudere boeren onzeker zijn over een opvolger? En, is het haalbaar om als buitenstaander, van scratch, te starten in de landbouw?

In Europa lopen er al heel wat initiatieven die de problematiek van nieuwkomers in de landbouw behartigen. Zo investeerde het Europese innovatiepartnerschap AGRI enkele jaren geleden in een focusgroep Nieuwkomers (New Entrants), die resulteerde in de publicatie ‘ondernemerschap en innovatie voor nieuwkomers in de landbouw’. Een aantal leden van deze focusgroep namen nadien het initiatief om deze problematiek op te nemen in een thematisch netwerk. Het resultaat is Newbie, een consortium dat in januari 2018 opstartte en gericht is op de ontwikkeling en verspreiding van nieuwe businessmodellen, in het bijzonder voor (jonge) opvolgers en landbouwers die volledig ‘van scratch’ in de sector starten. Andries Visser (Stichting Wageningen Research) en Tessa Avermaete (KU Leuven) trekken dit consortium.

Wie dezer dagen de media in het algemeen en een VTM-programma in het bijzonder volgt, zou de indruk kunnen krijgen dat jonge boeren (alleen) wakker liggen van de zoektocht naar een partner. Newbie wil ook meewerken aan een meer realistische kijk op nieuwkomers in de landbouw. Videomateriaal en een jaarlijkse wedstrijd rond nieuwe businessmodellen op sociale media zal nieuwkomers over heel Europa een stem en gezicht geven. Nieuwe starters in de landbouw worden geconfronteerd met heel wat hindernissen bij het uitbouwen van een duurzaam businessmodel voor hun landbouwbedrijf.

De uitdagingen zijn divers. Een cruciaal element voor elke startende boer is de toegang tot land. Stijgende grond- en pachtprijzen bemoeilijken of verhinderen de opstart van een nieuw bedrijf. Nieuwkomers van buiten de sector en overnemers treden in

competitie als het gaat om het verwerven van landbouwgronden. Naast grond vormt ook de toegang tot kapitaal een hinderpaal voor nieuwkomers. Een goed businessplan is daarbij een vereiste om een lening aan te vragen, maar ook het gebrek aan startkapitaal kan potentiële nieuwkomers ervan weerhouden effectief een bedrijf op te starten. En zelfs indien grond en kapitaal voorhanden zijn, dan nog restten er heel wat struikelblokken: toegang tot een goed netwerk, afzetmarkten, kennis, …
Newbie onderzoekt in welke mate nieuwe businessmodellen een antwoord bieden op deze uitdagingen. 'Nieuwe businessmodellen' is daarbij een breed concept, en omvat zowat de meer gekende strategieën – zoals diversificatie en introductie van nieuwe producten op het bedrijf – als de toepassing van nieuwe investeringsmodellen, zoals crowdfunding en grondfondsen. Door voorbeelden van nieuwe businessmodellen letterlijk in beeld te brengen, wil Newbie nieuwkomers inspireren. Daarbij zal er zowel aandacht zijn voor succesverhalen als voor minder succesvolle experimenten, want ook deze laatste kunnen leerrijke inzichten opleveren.
Het Newbie consortium zal daarnaast ook het landbouwonderwijs onder de loep nemen. In welke mate biedt het landbouwonderwijs in Vlaanderen inspiratie om te starten in de landbouw. Komen nieuwe businessmodellen (voldoende) aan bod? Wat kunnen we leren van onderwijs en vorming in andere lidstaten? Het merendeel van de nieuwkomers in de Vlaamse landbouw zijn nog steeds jongeren die instappen in een bestaand familiebedrijf. Toch starten er ieder jaar steeds meer nieuwkomers van buiten de sector met landbouw. De CSA-bedrijven (community supported agriculture) zijn allicht het meest bekende voorbeeld in Vlaanderen.
Newbie vertrekt van een brede definitie van nieuwkomers, en beschouwt iedereen die een nieuw landbouwbedrijf opstart of een bestaand landbouwbedrijf overneemt als nieuwkomer. Nieuwkomers zijn dus een zeer diverse groep landbouwers van verschillende leeftijden en met zeer uiteenlopende achtergrond. Nieuwkomers ervaren een aantal gemeenschappelijke barrières: toegang tot land, arbeid, kapitaal, afzetmarkten, kennis en het netwerk dat nodig is om deze toegang mogelijk te maken. De noden van opvolgers in een familiebedrijf en nieuwkomers 'van scratch' lijken op het eerste gezicht zeer verschillend. Toch stellen de onderzoekers vast dat beide groepen in het huidige economisch klimaat een weg zoeken om meerwaarde te creëren op het bedrijf, en de (economische) duurzaamheid van het bedrijf te garanderen.
Het Newbie consortium wil een breed platform creëren voor nieuwkomers en professionals die werken in het domein van nieuwkomers in de Europese landbouw. Zo kan iedereen die actief is in het domein zich registreren op het platform: adviseur, docent, financieel adviseur, groothandel, beleidsmakers, … Elke lidstaat zal ook een eigen nationale stuurgroep inrichten. KU Leuven organiseerde op 14 september een eerste nationale stuurgroep in het provinciehuis Vlaams-Brabant. De eerste bijeenkomst toonde alvast aan dat er heel wat opportuniteiten zijn om Newbie in Vlaanderen op de kaart te zetten, alsook een grote bereidheid bij de verschillende belangengroepen om hier hun schouders onder te zetten.
Het NEWBIE-consortium bestaat uit tien organisaties: Stichting Wageningen Research (Nederland), James Hutton Institute (Verenigd Koninkrijk), KU Leuven, Universiteit van Evora (Portugal), Fachhochschule Südwestfalen (Duitsland), Universiteit van Ljubljana (Slovenië), RENETA (Frankrijk), TEAGASC (Ierland), Business Incubator - Gotse Delchev (Bulgarije) en Bund der Deutschen Landjugend (Duitsland).
Meer info: NEWBIE

Bron: |

In samenwerking met: KU Leuven

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada